

Cá ndeachaigh an bhliain?

Máirín Uí Choileáin

Níl teora leis an oideachas agus ní as leabhra amháin a fhaightear é. Tá sé tábhachtach nach gcuirfí teora le foghlaim sna scoileanna trí dhíriú isteach ar scrúdaithe agus ar chóras na bpointí go huile is go hiomlán. Is iomaí sin saghas oideachais ann agus is iomaí sin tallann atá ag an duine. Déanann muid chuile iarracht na tallanna seo a chothú sa scoil trí bhéim a chur ar na healaíona chomh maith leis an spóirt agus ar ndóigh an léann.

Le deich mbliana anuas anois, tá athbheochan déanta ar an drámaíocht sa scoil. I mbliana arís, bhí an-bhliain ag roinn na drámaíochta agus fuair scoláirí ó bhlianta éagsúla seans na cláir a shíúil. Cuireadh dhá dhráma isteach ar dhá shraith comórtas agus d'éirigh thar cionn leo. Chuir grúpa as an gcéad bhliain 'An Maidrín Rua' ar stáitse in Amharclann Chois Fharraige, sa *Linen Hall* i gCaisléan an Bharraigh agus in Amharclann na Cathrach i nGaillimh, agus bhuaigh siad duais nuálaíochta i gCraobh na hÉireann den chomórtas 'Scléip' in Amharclann Axis i mBaile Munna.

Dráma leis an gceannródaí Mairéad Ní Ghráda, 'An Uacht' a thug an idirbhliain faoi, tar éis dóibh dráma eile dá gcuid a fheiceáil ar stáitse léirithe ag an gcomhlacht áitiúil "Fibín". Thug siad an camchuart céanna leis an gcéad bhliain orthu féin agus phioc siad suas cúpla cupán ar an mbealach, ina measc duais seite agus duais i gCraobh na hÉireann don Fhéile Scoil drámaíochta i gCaisléan an Bharraigh. Chomh maith leis sin, fuair Gráinne Ní Bheoláin duais an Bhanaisteora is Fearr i roinn na hidirbhliana agus Antaine Ó Laoi an tAisteoir is fearr sa roinn shóisearach den Fhéile Scoil drámaíochta. Is iomaí sin magadh is gáire a bhí againn is muid ag ullmhú na ndrámái agus b'fhiú go mór iad a dhéanamh dó sin amháin. Ní raibh sna duaiseanna ach an dlaoi mhullaigh!

Ba mhór dhúinn againn an cúnamh groíúil airgeadais a fuair muid ón gcoiste forbartha áitiúil agus ó thimire Gaeilge an Choiste Gairmoideachais, Tomás Breathnach. Is costas mór do scoil ar bith na laethanta seo costais taistil agus bhí

muid thar a bheith buíoch beannachtach as ucht a bhflaithiúlacht. Ar scáth a chéile a mhaireann na daoine agus is deas an rud é go mbíonn eagraíochtaí éagsúla sa bparóiste sásta tacú lena chéile. Is mór an chúnadh dúinn a bheith in ann cleachtadh uaireanta in amharclann Chois Fharraige, ó tharla muid a bheith chomh teanntaithe ó thaobh spáis de sa scoil.

Chun ár gcion beag féin a dhéanamh sa bparóiste, léirigh muid na drámái in Áras na Seandaoine ar An Tulaigh agus i Scoil Sailearna agus baineadh an-sásamh astu sa dá áit. Ina theannta sin chuir an idirbhliain seónna puipéad ar fáil i Scoil Sailearna agus san Ionad Tacaíochta Teaghlaigh agus gheall siad croíthe na ngasúr óg. Thug grúpa d'aisteoirí na scoile na bonnacháir don bhóthar aimsir an Phléaráca ansin agus ghlacadar páirt sa mórshiúl a chuir tús le himeachtaí na deireadh seachtaine sin.

Chomh maith le deis a thabhairt do scoláirí drámái a chur ar ardán, tugadh deis foghlamtha dóibh freisin i bhfoirm ceardlann drámaíochta don chéad bhliain a eagraíodh i rith sheachtain na Gaeilge i gcomhar le Taibhdhearc na Gaillimhe. Áine Ní Dhroighneáin agus Tara Bhreathnach, beirt bhanaisteoirí proifisiúnta, a sholáthraigh sár-cheardlann do ghlúin aisteoirí óga. Tháinig Darach Ó Tuairisc ón gcomhlacht "Fibín" isteach chugainn freisin agus bhain an idirbhliain an-sásamh go deo as an méid a bhí le rá ag an iarscoláire obligeádach seo a roinn a thaithí is a thalann leo agus a thug deis dóibh feidhmiú leis na puipéid ghalánta. Cá bhfios amach anseo nach mbeadh duine acusan ag siúl ina choiscéimeanna!

Chun cultúr is traidisiúin a chaomhnú ní mór iad a chur ar aghaidh chuig an gcéad ghlún eile. Rinne muid iarracht sin a dhéanamh i gcaitheamh na bliana trí aoichainteoirí cosúil le Máirín Mhic Lochlainn a thabhairt isteach chun blaiseadh den seanchaí is de sheanchas na háite a thabhairt dóibh. Tháinig Tadhg Mac Dhonnagáin isteach chucu freisin is thug blaiseadh den chultúr nua, áit a bhfuil an Ghaeilge i lár an aonaigh, is thaispeáin dóibh conas mar a ghintear scéal, bíodh sé don scáileán mhór nó beag nó do phár.

Cuireadh ceardlanna scríbhneoireachta ar fáil dóibh siúd a bhí ag iarraidh dul i mbun pinn faoi stiúir Jeaicí Mac Donnacha. Dóibh siúd a chuaigh sa seans, is iomaí sin duais a phioc siad suas i gcomórtais leis an gCoiste Gairmoideachais, Conradh na Gaeilge agus fiú ag an Oireachtas féin. Nár laga Dia iad!

Ní leis na healaíona amháin a bhí scoláirí gnóthach i gColáiste Cholmcille i mbliana mar ní dhearnamar dearmad ar an timpeallacht ach oiread. Mar thogra do scrúdú an teastas shóisearaigh ghlac rang 2A1 orthu féin an brat glas a athnuachan faoi théama an taistil. Idir ceardlanna, cainteanna, suirbhéanna, taispeántais is siúlóidí, d'oibrigh siad go dian dícheallach ar son na cúise agus tá muid thar a bheith bródúil gur bronnadh an ceathrú brat glas ar an scoil ag tús an tsamhraidh. Tá sé tábhachtach go dtuigfeadh daoine óga gur féidir leo difríocht a dhéanamh agus go bhfuil sé de dhualgas orthu, mar shaoránaigh gníomhacha, a gcion féin a dhéanamh.

* * *